

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70 Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG den 8. MÄRZ 1976 • EL, D-6 FRANKFURT/M. 70, POSTFACH 70 0103 • Nr. 10.

TGM 1976

O JEDNOM MONOPOLU

Ferdinand Peroutka

Je tomu už více než jeden a čtvrt století, co se narodil Tomáš Masaryk. Muž, který z české otázky učinil otázku světovou. Patřil devatenáctému století a představuje to nejlepší, co jsme měli a co dosud máme. Představuje éru lidské slušnosti a úcty.

V našich dějinách, zvláště pak nejnovějších, zcela ojedinělou. Představuje uvědomělou snahu po lidském společenství jako společnosti lidí slušných a vzdělaných. Představuje také prostou, uvěřitelnou a zapominanou pravdu, že ústup před nesuslušností není cesta jak zachránit slušnost. Tu svou i tu obecnou. Když jistý ministr pošt a telegrafů vlády (jedné z vlád) první republiky dal za svou prohru v kartách do zástavy (na jedinou noc, či její zbytek), služební vůz svého ministerstva, a když se o této veselé příhodě dozvěděl TGM, stačilo, v demokratické společnosti první republiky, aby prezident dotyčnému poltíkovi nepodal ve společnosti ruku, — a dotyčný ministr nebyl více ministrem a z muže 28. října se stal druhořadý politický hochštapler. Vědomí autority.

Více než jeden a čtvrt století nás dělí od narození muže, který se stal symbolem naší samostatnosti a naší demokracie. Československé samostatnosti a československé demokracie. Stalo se, že tato demokracie i tato samostatnost odešly z tváře světa spolu s ním. Odešly s ním, s mužem XIX. věku. Byla a je však československá demokracie záležitostí devatenáctého století?

Byla a je česká a československá otázka jen záležitostí tohoto muže a skončila spolu s ním, tak jako spolu s ním skončil demokratický československý stát a era touhy po slušnosti a vzdělání jako nejvyšším měřítku civilizačních hodnot člověka?

Tomáš G. Masaryk je, více jak jeden a čtvrt století od času kdy se narodil, našim symbolem. Jedním z těch mála, které si dosud svět uvědomuje. Mnohdy jsme se dost nepřiučili jeho umění nepodat v pravý čas ruku člověku nepravému. Ale jsou tím pravdy, i historické pravdy reprezentované T. G. Masarykem slabší? Dokazuje to nehodnotu slušnosti a vzdělání před tvářmi duchovního podsvětí?

Před rokem, roku 1975, byl ještě na hrobě v Lánech i věnec se

Snážíme se vzít na vědomí změny, které se udály ve svobodné společnosti. To jest, snažíme se vědět, v jaké skutečnosti žijeme. Společenská stavba se posunuje, tradiční moc některých vrstev ochabuje, nejzřejměji moc církve. Jako vždy, do uprázdneného prostoru tlačí se nové vlivy. Peníze dosud hrají roli, ale i tu půda se posouvá. Četli jsme zajímavé odhalení. Budou volby, kandidáti se připravují na agitací kampaň a hledají mecenáše. Podle onoho odhalení mezi nejbližší mecenáše patří dnes výrobci filmů, režiséři a herci, zpěváci a zpěváčkové, výrobci magnetofonových pásek a gramofonových desek. To znamená — možná — vliv této theatrální vrstvy na výsledek voleb. Poněkud nečekaná to politická intervence se strany, která dosud byla pokládána za politicky lhostejnou.

Avšak budeme se zabývat nikoli tímto, nýbrž žurnali-

stikou. Vyrosl nový obr. Máme v úmyslu říci vše pochvalné, co o žurnalistice je slušné říci, potom vše ostatní co o ní zbude říci. Žurnalistika v různých zemích bývala různě oceňována. Někde zůstávala bez kritiky, ale ve střední Evropě na počátku tohoto století vyrostla celá intelektuální generace pod vlivem vídeňského spisovatele Karla Krause, nesmiřitelného nepřítele novinář-

ských bříhů a přetvářek. Byla tehdy první světová válka, smýšlení novinářů o válce bylo jiné, a Karl Kraus svým geniálním posměchem udělal monument hlouposti a nepravosti z vídeňské novinářky, která žádala, aby jí bylo dovoleno vystřelit z kanonu na nepřítele.

Sotva kdo vážný pochybuje, že svobodné novinářství je páteří svobody. Novinář den-

(Pokrač. na str. 3)

PODEZŘELÉ OKOLNOSTI

Vdova po bývalém československém majorovi požádala kanadské úřady, aby znovu přešetřily příčinu smrti jejího manžela. Paní Helena Mrňáková řekla, že nikdy nebyla srozuměna se soudním nálezem, že totiž příčinou manželovy smrti byla nemoc. Zdeněk Mrňák zemřel devětatřicetiletý v květnu 1971 po operaci v nemocnici v Saint Catherines v kanadském státě Ontario, kde dodnes jeho vdova žije. Paní Mrňáková požádala o nové přešetření případu po té, co nedávno svědčil před výborem amerického senátu bývalý československý rozvědčík, vystupující pod krycím jménem Frolík. Frolík totiž mimo jiné také uvedl, že asi před šesti lety byl v kanadském Saint Catherines zavražděn jeden bývalý agent rozvědky.

"Jistý pokrok" - nejistý výsledek

Rumunský ministr zahraničí Macovescu prohlásil za své nedávne návštěvy v Holandsku, že se dosáhlo "jistého pokroku" na cestě kompromisu v otázce cílů chystaného sněmování evropských komunistických stran. Z jeho formulace vyplývá, že se dohoda teprve rýsuje. Macovescu byl také tázan, je-li možno počítat s tím, že se sněmování uskuteční v květnu či červnu. Odpověděl, že

to zatím nelze říci. Kolem chystané konference, která se měla podle původních plánů uskutečnit už v polovině loňského roku, zůstává zřejmě stále ještě dost nejistot. Vedoucí delegace italských komunistů na hlavních přípravných schůzkách, Giancarlo Pajetta vyjádřil názor, že datum konference bude stanoveno po sjezdech různých stran, a přitom uvedl také sjezd východo-

německé strany, který se bude konat až v květnu. Připočteme-li k tomu proceduru v přípravných orgánech konference, dospějeme k závěru, že by k sněmování mohlo dojít někdy v červnu či červenci. Předpokladem při tom je, že další průběh jednání bude celkem hladký a že nedojde k novému pokusu propašovat jaksi zadními vrátky do návrhu hlavního dokumentu už dříve zamítnuté formulace, jak se o to loni na podzim pokusili východoevropští komunisté. Podle Giancarla Pajetty dala práce na nejnovějším návrhu podnět k užitečné výměně názorů a nyní je na řadě diskuse o tomto návrhu uvnitř každé z 28 stran, které se chtějí konference zúčastnit. Giancarlo Pajetta a po něm také jeho kolega v italské delegaci Antonio Rubbi se odvolávali na předběžnou dohodu, jíž se dosáhlo na lednovém zasedání redakční skupiny ve východním Berlíně.

(Pokrač. na str. 4)

stuhou od československých starodružníků. Těch nejprvnějších z prvních, kteří neváhali riskovat a bojovat. Dosud tedy ještě někteří žijí. I letos poputují do Lán lidé, kterým to okolnosti, a ze všeho nejvíce pak odvaha, dovolí. Je také na nás, abychom vzpomněli. Abychom vzpomněli zejména tím, je-li naše záliba v pohodlí, naše víra ve slušnost, naše pilnost, ochota riskovat a touha po vzdělání a samostatném myšlení na úrovni toho, k čemu se po celý svůj život aktivně hlásil T. G. Masaryk. To všecko se ovšem nevyjadřuje jen pietním aktem ku dni 7. března. Ale toto všecko je třeba si, velice soukromě, ku dni 7. března uvědomit.

JBš

O ČESKOSLOVENSKU

ODSTŘEL U HL. NÁDRAŽÍ V PRAZE

Stovky Pražanů byly svědky demolice pěti "domů, včetně hotelu Slovan, mezi hlavním nádražím a Smetanovým divadlem. Destrukce se sesulo 4 000 krychlových metrů orestavěného prostoru, aby mohly pokračovat práce na stavbě severojižní magistrály. Do objektu bylo navrtáno 6 tisíc otvorů pro 420 kg trhaviny perunit 28. Aby se vznítila suť nerozlétla, chránilo objekt rubeizováno pletivo v délce 3 a půl km.

Na Šumavě jsou opět vlci

Na Šumavě v okolí Kvildy na Vimpersku byli v posledních dnech spatřeni pravi a neřalšovani vlci. Nevelká smečka se dostala přes šumavské hřebeny pravděpodobně z Bavorského národního parku v NSR. Vysoké stavy jelení zvěře v této oblasti jsou zárukou, že se tam snadno užíjí. Vlci loví totiž převážně slabší a nemocné kusy jelení zvěře a vykonávají tak vlastně výchovný zásah v její populaci. Poslední vlci byli v této oblasti vyhubeni již na počátku minulého století, protože páchali škody na volně se pasoucích ovcích v horských salaších.

MĚŘIT VZTAHEM K ČSSR

Bývalý šéfredaktor už zastaveného prokomunistického francouzského týdeníku Les Lettres Françaises — Pierre Daix, prohlásil v rozhovoru pro levicový list France Observateur, že nezávislost západoevropských komunistických stran je nutno měřit jejich vztahem k Československu. Kritizoval v této souvislosti nedávný sjezd francouzské komunistické strany za to, že se při něm nejednalo o československou situaci.

Nepomíjející krása

květin, to je název výstavy o aranžování suchých rostlin, kterou pražská Botanická zahrada pořádá za velkého zájmu obecnosti ve vstupních halách Kulturního domu Dobrovského podniku hl. města Prahy.

Ozbrojená neutralita — dokončení článku z minulého čísla najdete příště. Tento krát se nám do novin pro mimořádnost jiných materiálů nevešlo.

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne Univerzum Sokol Publication, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. Tel.: (201) 826-1998. Vedoucí redaktor: J. Martinek. • Redakce v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. Postfach 70 0103, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Veškerá tisková práva vyhrazena.

Zlatá Salima

Soutěžní porota III. mezinárodního potravinářského salonu Salima v Brně přiznala třiceti z více než dvou set exponátů přihlášených do soutěže nejvyšší ocenění, Zlatou Salimu. Dostalo se jí dvanacti (!) československým výrobkům, dvěma z NSR, Itálie a USA, po jedné z Bulharska, Dánska, Francie, Holandska, Jugoslávie, Maďarska, NDR, Rakouska Rumunska, SSSR, Švédska a Švýcarska. Na této výstavě uzavřely podniky čs. zahraničního obchodu kontrakty za miliardu korun. Ovšem z nich osmdesát procent se týká exportu a importu do a ze socialistických zemí.

Prvním březnem

vypukly v Československu "letní" dovolené. Na proslulé bulharské Zlaté písky přibyl první letošní čs. turista. Zatím co v Tatrách a na Krkonoších jsou plískanice (ještě před pár dny umrzla pod Sněžkou turistka z Berlína), na Černém moři peče slunce.

S hudbou do světa

Na své první letošní umělecké turné se vydalo Brněnské kvarteto, které je komorním souborem Státní filharmonie. Bude vystupovat ve dvou skandinávských zemích — Švédsku a Finsku a pak také v Německé demokratické republice.

Matějská pouť

začala v Praze a jako každoročně těší se velkému zájmu zejména dětí. Po řadu let se teď koná ve Stromovce v Parku kultury a oddechu, protože její původní místo v Podbabě pod kostelem Sv. Matěje bylo zastavěno budovami pražské techniky.

Nadále uhlí

Podle tzv. Návrhu směrnice hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR v letech 1976-1980, základní složkou palivové a energetické bilance zůstanou tuhá paliva, tedy uhlí. Roční přírůstky v těžbě hnědého uhlí má převážně zabezpečovat Severočeský hnědohorný revír. Za tímto účelem teď severočeskí horníci uzavírají všelijaké socialistické a jiné závazky. Hlavní ovšem je, aby jim ve zvýšených úkolech co nejvíce pomohla technika. Dostávají sovětskou a ta vyžaduje častých oprav. Na kvalitní západní důlní techniku nejsou prostředky.

Z Prahy do Vídně bude blíž

Téměř 350 tisíc obyvatel Vídně má české jméno a počet těch, kteří mají českého dědečka nebo babičku je ještě vyšší. Z Vídně do Bratislavy jezdila kdysi "elektrika", do Brna je to o kousek dál a do Prahy o dva kousky. A přece je Praha s velkým zpožděním poslední východoevropské hlavní město, které rakouský spolkový kancléř navštívil.

Důvodů bylo víc, mezi nimi i okolnost, že v r. 1972 českoslovenští pohraničníci odvěkli z rakouského území českého emigranta, který se potuloval poblíž hraniční čáry. Malé, neutrální Rakousko na to reagovalo rozhodným prohlášením, že zmrazí všechny styky s Prahou do doby, než bude odvečený vrácen. Po několika měsících Praha kapitulovala a propustila ho, ačkoli "pobývá v zahraničí nelegálně". Teprve pak bylo možné začít rozhovory o vážnější věci, na kterou Rakousko vázalo "normalisaci" vztahů, o náhradě za majetek rakouských občanů, který byl po r. 1945 v Československu znárodněn. I když odškodnění zdaleka nedosáhlo jeho skutečné výše, principiálně Rakousko svůj požadavek prosadilo, dohoda byla podepsána v r. 1974.

V popředí první poválečné návštěvy šéfa rakouské vlády v Praze stály samozřejmě vzájemné vztahy. Mezi čtyřma očima se však hovořilo i o mezinárodních otázkách. Kreisky o tom: "Setkal jsem se u Štrougalu se značnou otevřeností. Štrougalovi nechybí pochopení pro současný diferencovaný vývoj v Evropě a v srdečném rozhovoru podal velmi bystrý obraz situace." Pokud jde o vzájemné vztahy, kladl Kreisky důraz především na humanitní otázky — ulehčení cestovního styku jednak zpružněním vystavování viz a odbavování na hranicích, jednak posilováním přístupu k otázce slučování rodin. Do toho spadají především některé případy utečenců z Československa po r. 1968. Podle Kreiského ČSSR přislíbila velkorysý projednání několika desítek konkrétních případů, které předložil.

Rakouští novináři měli nejen zácnou příležitost podívat se do Prahy, ale i hovořit se Štrougalem. Stěžoval si jim velice na způsob, jak rakouský tisk o ČSSR referuje, zachází prý s pomluvkami čs. státu.

niků jako s fakty. To prý stoji v cestě normalisaci v udělení viz a zlepšení atmosféry. "Nebráníme se kritice, protože jsme realisty, ale bráníme se proti formě". Kreiského odpověď byla velmi věcná: "Jestliže rakouský tisk nelíčí věci přesně, pak je nejlepší mu dát možnost, aby se na místě přesvědčil jak to skutečně je."

V diskusi novináři dali Štrougalovi pár otázek "na tělo". Na otázku Kronenzeitung, zda 8 let po událostech z r. 1968 je možno počítat s jistou liberalisací jako tomu bylo v Maďarsku po r. 1956, Štrougal odpověděl: "Nechtěl bych srovnávat naši zemi s Maďarskem. Přál si vážím pana Kadára (jak to nezvykle zní!), než abych se chtěl vměšovat do jeho práce. Ale když chcete srovnávat, myslím, že v uplynulých letech jsme u nás také mnohého dosáhli a určitě budeme v této práci pokračovat." Arbeiterzeitung označil tuto odpověď za vyhlášenou. Podle Štrougalu Československo není Maďarsko, ale — a tady opět noviny citují Štrougalu — jistě bude možné dát větší prostor názorům jednotlivců, jen musí být tyto názory objektivizovány (co je to "objektivizovat" názoru. Štrougal neřekl). V této souvislosti přišla taky řeč na případ agenta Mina-

rika. K jeho prohlášení, že Dubček má v zahraničí konto, které platí CIA, odpověděl Štrougal, že "Minařík má jistě pro svá tvrzení důkazy, ale my jako vláda jsme se tím nezabývali a nebudeme z toho vyvozovat žádné důsledky." Dodejme k tomu, že v této věci si nemůžeme dělat vláda co by chtěla. Bud' Minařík důkazy má, pak z toho vláda vyvodit konsekvence musí. Nebo je nevyvodí, protože jde o bluffy a to Štrougalova odpověď jasně potvrzuje.

Na otázku jiného novináře, zda nyní po konferenci v Helsinkách není v rámci snížení vojsk čas na stažení sovětských jednotek z Československa, odpověděl Štrougal také vyhlášeně: "Jistě je odzbrojení důležitou kapitolou, ale nejdříve jde o globální, ne o konkrétní redukování armád."

V hodnocení atmosféry se všechny rakouské noviny shodují v tom, že se Praha snažila, aby byla co nejlepší. A bychem to doložili citátem: "O problémech minulosti nebyla téměř řeč. Pražská strana spíše zdůrazňovala skutečnost, že jsme dlouho žili v jednom státě a že máme mnoho společného. Stejně jako v Rakousku je prý i v Československu dokonce taky více stran. A aby se Vídně zalíbila, nechala je Praha na pleť (Pokrač. na str. 7)

Evropské zastoupení EL (pro redakční věci): EL-Evropské listy, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70.

Evropská administrace a expedice: Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH.

Způsoby placení:

V NĚMECKU:

• bankovním převodem na adresu EL, Evropské listy Postfach 70 0103, Název banky: Commerzbank, D-6000 Gräfr. 85, Frankfurt/M. 90. Číslo konta: 64 00 220 — Směrovací číslo banky: 500 400

• zelenou složenkou (Zahlkarte), kterou si můžete ve Frankfurtu vyžádat nebo obdržít čistou na každém pošt. úřadě v NSR. — Název konta: EL-Evropské listy — Postscheckamt Frankfurt/M. — Číslo pošt. šekového konta: 3281 90-608

• V Německu (ale také z ciziny do Německa) můžete platit červenou (nebo žlutou) poštovní poukázkou na adresu EL, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70. V tomto případě připsat na složenkou výše uvedené postscheckkonto, tedy: 3281 90-608, Postscheckamt Frankfurt/M.

Prosíme čtenáře v cizině, kteří platí do NSR, aby dávali tomuto poslednímu způsobu přednost, neboť nám ušetří vysoké bankovní poplatky.

VE ŠVÝCARSKU:

• Převodem z banky na Schweizerischer Bankverein, Fil Obstrass, 8033 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P5622 "890".

Roční předplatné na 52 čísel (od r. 1976): v Německu DM 46, —, pololetně DM 23, — čtvrtletně DM 11,50. Ve Švýcarsku SFr. 50,00, pololetně SFr. 25,00, čtvrtletně SFr. 13,00. V jiných zemích v příslušném přepočtu. —

Nezapomeňte hlásit každou změnu adresy. — Ukázková čísla zdarma.

ZA JÍMATE SE O DENI V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu EVROPSKÉ LISTY,

Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH. Přihlašuji se za odběratele EL a předplatné zaplatím celoročně, pololetně, čtvrtletně. (Nehodící se škrtněte). Roční předpl. Sfr. 50,00, pololetní Sfr. 25,00, čtvrtletní Sfr. 13,00 nebo přepočtem v jiné měně. Platit lze pošt. složenkou nebo šekem.

Jméno
Adresa
Podpis

O JEDNOM MONOPOLU

(Pokrač. ze str. 3)

ně svobodu udržuje a obnovuje. Kdo jiný než jeho trubka by svolal lid, když velké thema nebo velký padouch se vyskytnou. A novináři pilně na sobě pracovali, naučili se výtečně psát, rozšířili své vzdělání a ihned je předávali jiným. Jestliže široké vrstvy dnes jsou mnohem vzdělanější než byly před několika desetiletími, je to v prvé řadě dílo novin. Je třeba mluvit o žurnalistice uctivě. Přemýšlíme, zda bychom mohli říci, že moc novin je dnes tak velká jako bývala moc církve. Na konec řekneme, že je. V mnohých ohledech žurnalistika má monopol na vytváření skutečnosti v myslích lidí. Něco se děje ve vzdálené zemi, někdy jen ve vzdálenější městě, a člověk ví o tom tolik, kolik mu povědí jeho noviny. To pak a nic jiného je pro něho skutečnost.

Nebo byla důležitá vládní porada, občan ví o ní, co mu řekne novinář, který se snad skryl pod stolem v jednací síni, nebo obědval s jedním povídavým účastníkem porady. Žurnalistika je schopna dělat malé velkým, jestliže o tom široce se rozpíše, nebo velké malým, jestliže o tom

my případy hrubé finanční korupce mezi novináři, nemají toho dnes ani zapotřebí. Ale — neexistuje korupce jemnější? Nečiní moc člověka někdy drzým nebo domyšlivým, nesnášenlivým a vládyčtivým? Objevují-li se náznaky toho, rodí se otázka: není moc žurnalistiky přílišná? Ale pak přichází další otázka: jestliže je, co s tím počít v demokracii?

Novináři svobodného světa často stavi na odív svou neohroženost. Neohroženost před kým? Je to, v jejich případě, neohroženost před vlastní vládou. Žádná velká rizika této neohroženosti nejsou známa. Novinář je statečný v náruči přívětivého, laskavého demokratického režimu. Uvedme případ, který osvětluje, ale neřeší problém.

Za druhé světové války americké loďstvo bylo v Pacifiku v nejkritičtějších zápasu s loďstvem japonským. Američanům se podařilo rozluštit japonskou šifru. Velká to věc. Mohli se spoléhat, že předem budou znát všechny japonské tahy. Stalo se však, že někdo povídavý nebo intrikánský z některého ministerstva to prozradil americkému žurnalistovi. Co v takovém případě učiní žurnalista, je-li neohrožený? Hrdě vztyčil hlavu a v novinách uveřejnil informaci, jíž dostal. Nemůže být pochyby, že Japonci to uvítali s nadšením. Dostali informaci, na niž všichni jejich špióni by nebyli stačili. Jednali rychle, změnili šifru, a americké loďstvo vlezlo do pastí. Avšak novinář neohrožený byl muž... Neohrožený i za americké námořníky, kteří zbytečně zemřeli v této episdě.

Proč se takto zachoval? Nemůžeme přijít na nic pravděpodobnějšího, než že buď: 1) chtěl dokázat svobodu tisku v Americe i za cenů životů nebo: 2) chtěl vyniknout nad své kolegy. V žurnalistice kolega vždy je soupeř. Věříme, že oba tyto motivy v oné speciální situaci vzbuzují ošklivost před normálním úsudkem.

Nebyl div, že americká vláda se chystala postavit neohroženého novináře před soud. Pak složila ruce v klín. Shledala, že je bezmocna proti dvěma tisíckrát opakovaným slovům "svoboda tisku". Jsou to dvě vznešená slova. Avšak mnoho mluví pro to, že v tomto případě to byla dvě

bezohledná, brutální, zakrvácená slova.

Letos, roku 1976, americká žurnalistka napsala: "I když dokážete, že z toho někdy pochází škoda, přece musíte podporovat svobodu tisku". Snad. Pravděpodobně. Asi. Jistě. Avšak, jak žurnalistika to říká, zní to trochu jako ortel vynesený nad společností. A nevytváří to zcela dobrou situaci. V dlouhotrvajícím už zápasu obchodníci pornografii dosti úspěšně se dovolávají absolutní svobody tisku. Společnost musí zkoušet, jak žít s obrem, jímž je moderní tisk. Pravda je, že se narodil nový monopol, monopol na vytváření skutečnosti v myslích lidí. Ačkoli to někdy bývá politováníhodné, sotva se mohlo stát jinak, jak jsme už řekli. Jeden z výsledků je ten, že když někdy někdo chce říci něco jiného, může tak učinit jen na okrají zpravodajského monopolu. Může svolat schůzi, na níž přijde tisíc nebo i dva tisíce lidí. Takové shromáždění je nicůtka proti možnostem televise, která říká všechno celé zemi, všem lidem najednou. Poněvadž toto může, televise hraje významnou roli veřejnou a politickou.

Jestliže taková monopolní moc přejde do rukou určité skupiny, musí být dovoleno se ptát, kdo jsou títo monopolisté. Bylo by si přát, aby televise a noviny byly vzdáleny soukromým zájmům. Nejsou. Jsou to výdělečné soukromé podniky, které mezi sebou ohnivé soutěží. Mimo to, co si samy snad uloží, nejsou vázány žádným ohledem na veřejný zájem, jako nejsou ani žádné jiné soukromé podniky. Tu bývá nejisto, jak daleko dojde dobrá vůle sama. Jsou novinářští a televizní reportéři. Není známo, co by reportér neobětoval nebo nevydal všanc, může-li dostat zpravu, již jeho konkurenti nemají. Jeden z novinářů upřímně napsal, že zpráva má "tržní hodnotu". Vskutku má v tomto prostředí. Ovšem, stále zní přitom obratná retorika, která docela obyčejnou konkurenci odívá do romantického pláště.

Všechno by bylo se zpravodajským monoplem v pořádku, kdyby existovalo síto, jež prosívá lidi a zaručuje, že budou zaměstnány jen ušlechtilé povahy. Takové síto není, žurnalistické povolání jako každé jiné je přístupno nedokonalostem lidské povahy, jako je i povolání kněžské, nebo soudcovské, nebo povolání politické, sbor poslanců a senátorů. Nepředstíráme, že víme, co s tím dělat — mimo snášet to, jak se zdá nutno, a doufat. A někdy kritizovat. Načali jsme rozsáhlé thema. Příležitostně dořekneme, o čem si myslíme, že je třeba říci.

ANTONÍN CEKOTA

OTÁZKA

Dnes není otázkou, zda být či nebýt,

Skutečnou otázkou je přežít

Osobní, národní, rasové i lidské,

Luxusem všechno je, co nebiologické.

Svoboda, právo, národnost, čest, víra

V cokoliv je mythem abstraktním jenž zmírá

Tváří v tvář skutečnosti. Leč co je skutečnost?

"Lepší psu živému nežli lvu mrtvému."

U živých naděje. Neb v moři žiti

Jsou vlny, které o skály se třísť,

A pevniny, kde generace ničím

Než humusem pro generace příští.

Z nichž snad se znovu zrodí nové květy

A hvězdy nových mytů — nové světy.

Krajané - emigrace - exil

• Po Kádárově americkém filmu odelhrávajícím se v Kanadě dvacátých let "Co mi tatínek nalhal" a západoněmeckém přepisu Böllova románu "Názory jednoho klauna" od Vojtěcha Jasného hlásí se další režiséři v emigraci. Miloš Forman se nespokojil s pověstí svých československých úspěchů u filmů Černý Petr, Lásky jedné plavovlásky a také stále úspěšného "Hoří, má panenko" (uvedeného již několikrát v západoněmecké televizi pod názvem "Požárnícký bál"). Jen o vlas jej minula cena na MFF v Cannes za film "Taking off." Trochu se s Formanem-emigrantem mohla seznámit československá veřejnost na mezinárodním festivalu v Karlových Varech, kde byl uveden film o mnichovské Olympiádě. Forman natočil pro tento film disciplínu "Desetiboj. Nejnovějším filmem, formanovskou veselohrou přicházející do západoněmeckých kin bude "One Flew Over the Cuckoo's Nest" podle novely Ken Keseye. Kukaččí hnízdo je zde bláznivec, kde hlavní hrdina filmu hraný Jackem Nicholsonem vrací lidem sebedůvěru a víru v život. — Na IV. mezinárodním filmovém festivalu v iránském Teheránu dostal zlatou plaketu od šacha jiný český režisér-emigrant Ivo Passer za film "Law and Disorder." Tato cena byla zdůvodněna "nejlepší režii a za schopnost pozorovat a vynalézavě umělecky zpracovat každodenní skutečnosti New Yorku." Ivo Passer proslul v Praze nejvíce svým filmem "Intimní osvětlení." Po příchodu do USA natočil film "Born to Win." Na téže festivalu bylo zastoupeno švédsko filmem I. Dvořáka "Metamorfózy." Z Československa dostal slovo po dlouhém odmlčení v normalizaci "Český Bergman" František Vlášil. Rovněž v Teheránu, ale na předcházejícím listopadovém 10. mezinárodním film. festivalu pro děti a mládež získal Grand Prix-Zlatou velkou sochu za středometrážní dětský film "Sirius." Vlášil smí nyní točit pro dětské filmové studio Gottwaldov.

• V březnu skončila v stuttgartské galerii Greiner výstava naivních obrazů Boleslava Kvapila (nar. 1934 v Třebíči). Kvapil pracoval nejdříve v uhelných dolech, později studoval grafiku a v r. 1968-69 dokonce žurnalistiku na Karlově universitě. Od r. 1970 žije v Gottmadingen/Randegg v NSR. Jeho naivní svět se zabývá především všodním lidovým životem, např. domácí zabíjačkou, životem v bavorské vesnici, zásahem vesnických požárníků, hudebním spolkem při "pivní" přestávce aj. Prvá výstava ve Stuttgartu prozrazuje i vlivy jugoslávských naivních umělců s originální fabulí. — Mnichovský malíř Štefan Pokštefl vzbudil pozornost německého tisku svým obrazem amerického filmového herce Wilيامa Conrada, známého z televizního seriálu jako soukromý detektiv "Cannon." Cannon v oleji a v bavorském zpodobnění se Conradovi tak zalíbil, že projevil zájem o koupi. Pokštefl herce nikdy osobně neviděl, ale nápad k zpodobnění mu dala fotografie v časopise Bild + Funk.

—vch—

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

První a druhý svazek expedován, třetí v tisku, čtvrtý a pátý připravován pro tisk.

Objednávky: GALERIE KRAUSE, Tumbetenstrasse 37, CH-8330 Pfäffikon-ZH

Objednávám výtisků I. svazku — II. svazku.
Přikládám šek (money order) na dolarů.
Jméno
Adresa
Fodpis

Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.
Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

NA LEPŠÍ K VAŠATOVÍ

mlčí. Sotva kdo se vyhrabe zpod mlčení novin, jestliže ony se usnesou na mlčení. A žurnalisté ovládají sto způsobů, jak navádět lidi, aby tím nebo oním mužem pohrdali. Vytvářet skutečnost v myslích lidí je největší moc na světě. Kdyby bylo možno rozhodovat, komu takovou moc svěří, stalo by se tak patrně až po úzkostlivém uvažování, které ruce jsou nejčistší a které myslí nejvíce nakloněny konkrétnosti. Žádné takové uvažování nebylo, rozhodly příčiny, jež možno nazvat přirozenými. Vytváření skutečnosti spadlo do rukou těch, kdo k tomu mají každodenní příležitost a kdo si k tomu vyrobili důmyslné prostředky novinářů.

Slavný, často citovaný výrok praví, že moc korumpuje. Během doby bylo k tomu dodáno, že velká moc korumpuje nejvíce. Jak je, když obrovská moc sklouzla do rukou novinářům? Nejsou zná-

Oslava TGM v New Yorku

Čs. Národní Rada Americká-Východní Oblast a Českoslovenští legionáři v N. Y.

vzpomenou 126. narozenin presidenta T. G. Masaryka v neděli 7. března 1976 ve 2.30 odpol. v Sokolovně, 420 vých. 71. ul. na Manhattanu.

SLYŠME HUSÁKA

Generální tajemník Gustáv Husák na obvodní konferenci KSČ v Praze Devět bilancoval výsledky od posledního 14., do příštího, dubnového sjezdu strany. Už jsme vás informovali o nové linii francouzských komunistů, kteří se na nedávném sjezdu rozhodli vypustit ze stanov zmínku o diktatuře proletariátu. Generálnímu tajemníkovi Marchaisovi asi bude k smíchu to, co nyní řekl československý kolega Husák: "Všechny ty žvasty, které se nám prodávají z buržoazních centrál o demokracii, o demokratizaci, jsou jenom pokusy pro slabomyslné lidi, že? V třídní společnosti vždycky stála a stojí otázka pro koho svoboda a pro koho demokracie?" Husák si sám odpověděl, že pro pracující, a dodal, že v takzvané buržoazní demokracii existuje svoboda jen pro její vládnoucí vrstvy. Jako kdyby mnozí pracující ve východní Evropě neznali z vlastní zkušenosti podstatu knihy někdejšího jugoslávského vicepresidenta Džilase o "nové třídě".

Krátce před 15. sjezdem KSČ vysvětlil její generální tajemník názorně rozdíl mezi demokratickým socialismem a takzvanou socialistickou demokracií, v níž má svobodu jen tenká, monopolistická vládnoucí vrstva. Nebo se domnívá, že v Československu existují po 28 letech komunistické vlády, jak řekl, parazitní vrstvy, čímž by zdůvodnil proč nemá být

Mezinárodní přehled

'Jistý pokrok' ..

(Pokrač. ze str. 1.)

svoboda pro všechny občany, jak ji zaručuje ústava? V jiné části svého projevu Husák připustil, že se ve druhé polovině minulé pětiletky značně ztížily vnější podmínky československého hospodářství. Je všeobecně známo, že ani finanční prostředky státu nejsou nepřehledné. Pozoruhodné je proto Husákově doznání, že "udržení stability cen na domácím trhu stálo československé hospodářství pěkně desítky miliard korun". To jistě nemusí zaplatit tenká vládnoucí vrstva, ale tak či onak, pracující lid.

O KONCEPCI
EVROPSKÉHO
PARLAMENTU

S koncepcí, že do Evropského parlamentu se má volit přímo, v zásadě souhlasí všechny členské země Evropského společenství. Jejich nejvyšší představitelé se už loni dohodli na tom, že ustavený parlament podle zrevidovaného volebního systému má zahájit činnost počátkem roku 1978. Rozcházejí se však v názoru, jak početně v něm mají být jednotlivé země zastoupeny a jakou má mít pravomoc. Menší země uplatňují nárok na větší počet křesel, než kolik by odpovídalo počtu jejich obyvatel, velké země, především Francie, zase usilují o to, kompetence Evropského parlamentu pře-

dem přesně vymezit, tak, aby autorita zemských vlád nebyla okleštěna.

Ani francouzští politici předáči však nejsou ve svých představách úplně jednotní. Rozpory se vyskytují nejen mezi opozičními stranami a vládou, ale i uvnitř vládního tábora. Ortodoxní gaullisté prohlašují, že pravomoc evr. parlamentu by měly být upraveny v rámci pragmatického evropského evolučního procesu a že není tak důležité, aby se volby do nadnárodního politického orgánu konaly ve všech zemích ve stejný den. Neortodoxní gaullisté však trvají na jednotném volebním termínu, jakož i na jednotném, pro všechny země závazném volebním řádu.

President Giscard d'Estaing musí proto postupovat opatrně a dříve než zaujme jasné stanovisko, všechny vnitropolitické vlivy dobře zvážit.

Z francouzských opozičních stran podporuje koncepci přímých voleb do Evropského parlamentu především strana socialistická a největší výhrady k posílení Evropského parlamentu má strana komunistická. Komunisté si ce při minulých prezidentských volbách podporovali socialistického vůdce Mitterranda a dohodu, kterou s ním tehdy uzavřeli, nevypověděli ani po volbách, pro jeho evropskou iniciativu však pochopení neprojeví. Mitter-

rand se totiž netají záměrem stát se prvním předsedou řádně voleného nejvyššího evropského orgánu. Komunisté jsou v otázce evropského parlamentu blízcí ortodoxním gaullistům. Konservativní gaullisté hrají na nacionalistickou strunu a jsou proti tomu, aby se Francie vzdávala národních práv ve prospěch nějakého nadnárodního orgánu — a to komunistům vyhovuje. Také oni se snaží rozdmýčkat nacionalistické a protievropské emoce a na svém nedávném sjezdu se usnesli jít do příštích voleb pod červeno-bílo-modrou trikolórou, jako by byli stoprocentní francouzští vlastenci.

Za těchto okolností lze předpokládat, že se vnitrofrancouzská polemika o tempu evropského integračního procesu protáhne a že ještě nějaký čas potrvá, než nová koncepce Evropského parlamentu nabude konkrétních forem.

HLADOVKA

Západoněmecký deník Die Welt přinesl nedávno fotografii muže u drátěného plotu, na kterém byl připevněný německý a anglický psaný nápis: HLADOVKA. Před innsbruckým olympijským stadionem tímto způsobem upozorňoval na osud své rodiny 34ti-letý Rumun Radu Ionian a sbíral podpisy na podporu svých požadavků. Aby totiž rumunské úřady dovolily jeho manželce a dceři, které jsou v Rumunsku, emigrovat za ním do Rakouska, kde bývalý krasobruslař Ionian působí v současné době jako trenér a učitel sportu; na západ se dostal před čtyřmi lety, kdy se nevrátil ze sportovního zájezdu do Jugoslávie. Žije nyní ve Feldkirchu. Při závěrečné olympijské ceremonii odevzdal pan Ionian dopis s vyličením svých strastí a s žádostí o podporu rakouskému prezidentovi Kirchschrägerovi. Přítomen byl i generální tajemník Spojených národů Kurt Waldheim.

Od té doby bylo však možno zaregistrovat východoevropskou kritiku francouzských komunistů za to, že opustili koncepci diktatury proletariátu, a moskevská Pravda vyjádřila zneklidnění nad tím, že by spolupráce komunistických a socialistických stran v některých západoevropských zemích mohla zeslabit politické postavení komunistů a podrýt je ideologicky. Formulovala to jako obvinění západních socialistických či sociálně demokratických stran z rozbíječské taktiky, ale je nasnadě, že jde především o sovětskou výstrahu západním komunistickým stranám. Antonio Rubbi zdůraznil, že k otázkám dne patří navazování a rozšiřování svazků mezi všemi lidovými silami: komunisty, socialisty, sociálními demokraty, katolíky i jinými křesťany. Podle Rubbiho to patří k námětům nynějších diskusí v evropské složce mezinárodního komunistického hnutí a italská strana přitom usiluje o konvergenci názorů. Rubbi ale neopomenul podotknout, že různé otázky nebyly dosud vyřešeny a že předběžné vypracování hlavních rysů návrhu konferenčního dokumentu neznamená ještě překonání všech protikladů. Z výroků jugoslávského delegáta Grličkova víme, že k otevřeným problémům patří nadále formy mezistranické spolupráce v komunistickém hnutí, vztahy k socialistům a jiným nekomunistickým silám, úloha neangažovaných zemí, odzbrojení a hodnocení takzvané krize moderního kapitalismu. Rubbi sám se ohradil vůči, jak napsal, "škodlivé nostalgii po zastaralých koncepcích řídicího státu a řídicí strany" třeba v Sovětském svazu, třeba ve východním Německu. A tak "jistý pokrok", kterého se dosáhlo po těžkých bojích v přípravách konference evropských komunistických stran, neznamená očividně ještě konec zápasu mezi autonomním a ortodoxním křídem v hnutí.

Z příležitosti narození

Prezidenta-Osloboditel'a

Tomáša G. Masaryka

SPOMÍNAME V HLBOKEJ ÚCTE JEHO VEĽKÉHO ŽIVOTNÉHO A NÁRODNÉHO DIEĽA A ÚSILIA ZA UPLATNENIM DEMOKRATICKÝCH A HUMANITNÝCH IDEÁLOV V SLOBODNOM A SPOLOČNOM ŠTÁTE ČECHOV A SLOVÁKOV, ZA KTORÝ SA TIEŽ ZASLÚŽILO SLOVENSKÉ SOKOLSTVO V AMERIKE

Hlavný Úrad
SLOVENSKEJ TELOCVIČNEJ JEDNOTY SOKOL V USA
276 Prospect Street, East Orange, N. J.

VÝCHODNÍ OBLAST

Československé Národní Rady Americké

vzpomíná 126. narozenin Tomáše G. Masaryka a zároveň protestuje proti násilné okupaci kdysi svobodného Československa sovětskou armádou.

PRVNÍ ODBOČKA ČESKOSL. NÁRODNÍ
RADY AMERICKÉ
na Long Islandě

vzpomíná 126. narozenin
T. G. MASARYKA,
jehož jméno je našim symbolem v boji
za plnou svobodu staré vlasti.

DOMOV O MASARYKOVÍ

Následující příspěvek jsme dostali od krajanů z Československa se žádostí o otištění. Činíme tak s upřímným potěšením, a bereme to ctiplivě vyprávění o našem prvním prezidentovi také jako symbol: TGM, od jehož narození uplyne osmého března stodvacet šest let, je provždy pevným pojítkem Čechoslováků za hranicemi s těmi, co žijí doma...

Když navštívil spisovatel H. G. Wells Československo prohlásil, že prezident Masaryk převyšuje své současníky jako vysoká věž převyšuje ostatní město.

Ale jako byl veliký jeho duch, tak veliké a laskavé bylo i jeho srdce. Celý jeho postoj k malému, sociálně slabému člověku vyvěral právě tak z hlubokého mravního zaujetí pro spravedlnost, jako z vroucí lásky k člověku.

Ve svém srdci měl vždy zvláště teplé místo pro ty nejmenší. Dovedl se dát dětem celý a obrázky, které ho zachycují s jeho vnuky, jsou toho nejlepším dokladem.

V roce 1923, když byli jeho vnuci Herbert a Leonard Revilliodovi docela malí, trávil prezident Masaryk vánoce ve Švýcarech. Byly to první vánoce po smrti jeho choti, a návštěva v rodině nejmladší dcery Olgy měla rozptýlit bolest nad ztrátou milované bytosti. Se svou starší dcerou Alicí a synem Janem bydlil ve Villneuve v hotelu "Byron" kam denně jezdívali malí hoši z Montreaux navštěvovat svého dědečka. Přijímal je ve svém pokoji, sedl si s nimi na zem a ukazoval jim obrázky nebo je nosil na ramenou.

Již jako profesor a později i jako hlava státu prezident Masaryk rád cestoval. Avšak opravdovou radost z cesty měl jen tehdy, když se o ni mohl s někým sdílet. Na známé jeho cestě na Capri, v roce 1912, kde se setkal s Maximem Gorkim, stejně jako na jeho cestě do Anglie před první světovou válkou ho provázela jeho dcera Dr. Alice Masaryková. Když trávil v roce 1924 svou dovolenou na Sicilii, pozval prezident Masaryk na cestu své dvě malé vnučky, dcery po zemřelém synu, malíři Herbertovi, Aničku a Herbertku s jejich maminkou. I družina, která pana prezidenta na cestách provázela, bývala početná, ne proto, že by pro sebe vyžadoval mnoho služeb, ale spíše proto, že rád dopřál cestu i lidem ze svého nejbližšího okolí.

Cestou na Sicilii seznamoval prezident Masaryk své vnučky s krajinou, kterou projížděl jeho salonní vůz a zvláště velkou radost mu činilo, když jim mohl v janovském přístavu první ukázat moře. V Taormině se rodina usídlila v krásné položeném hotelu "San Domenico", zřízeném ze starého dominikánského kláštera. Obě vnučky věnovaly část svého dne školním úkolům, k obědu a k večeri se scházela u stolu celá rodina. Děvčátka se zúčastnila i společných výprav k moři a s nadšením pozorovala svého

dědečka, s jakou junáckou svižností skáče po hlavě do moře (bylo mu tehdy 74 let) a s jakou chlapeckou mrštností hází s břehu kamínky a dělá na vodě žabky.

Jednou po večeri přišla skupinka sicilských chlapců; ve svých malebných krojích a za doprovodu bubínků tančila v hotelové hale tarantelu. Po tanci nabízeli hoši hostům ke koupi malé krabičky, lisované ze suché pomerančové kůry, jejíž vonná oranžová slupka byla obrácená dovnitř, dužnatá vnitřní strana kůry tvořila povrch krabičky, na jejímž víčku byl ručně namalován obrázek Etny s nezbytným nápisem "Ricordo di Taormina". Poněvadž Anička i Herbertka projevíly o krabičky zájem, vstal hodný strýček Jan, aby jim je na památku koupil. Když odešel, všiml si pan prezident, že nedaleko stálo děvčátko, Nemělo peněz. Nenápadně poslal svého sekretáře pro třetí krabičku a tak šťastné dítě bylo obdarováno současně s Masarykovými vnučkami.

Do Lan jezdívaly Anička a Herbertka skoro pravidelně každý víkend. Přijížděly se svou maminkou už v sobotu odpoledne a v neděli k večeru se vracely do Prahy. V neděli se prostíralo v Lánech vždy ve velké jídelně a k obědu bývali pozváni i sekretáři, knihovník a postupně vždy dva rotmistři z hradní stráže. Pro všechny to byl svátek. Obě děvčátka zasedala ke stolu vždy s dojemnou dětskou vážností a soustředila se vždy tak na své dobré chování, že si někdy opomenula posloužit, když byly pokrmy podruhé podávány. Proto si asi malá Herbertka jednou posteskla, že se nediví, že je dědeček tak hubený, když jdou stolníci s mísami tak rychle kolem. Po obědě, při černé kávě v zámecké hale se rozpředla vždy veselá zábava a Anička i Herbertka byly šťastné, když tetička Alice doporučila jejich návrh, aby se hrálo "na hádanou". Hra spočívala v tom, že osoba, na kterou připadl los, musela uodhodnout věc, o níž se společnost předem dohodla. Na otázky, kladené po řadě všem zúčastněným mohla dostat odpověď jen: "ano" "ne" nebo "částečně". Řetěz otázek obyčejně začínal: "je to osoba, je rodu mužského, je v této místnosti" nebo: "je to věc, je užitečná, je ze dřeva" a pod.

Samozřejmě, že se hry museli zúčastnit všichni, i pan prezident. Vžil se do hry a upřímně se bavil. Sledoval se zájmem jak logicky kdo usu-

(Dokonč. na str. 6.)

MASARYK O SOBĚ

Mám-li říci, v čem se můj život vyvrcholil, tedy ne v tom, že jsem se stal prezidentem, a že mohu nést tuto stejně velkou čest jako těžkou povinnost. Má osobní satisfakce, smím-li to tak nazvat, je hlubší: že jsem ani jako hlava státu nic podstatného nevyškřel z toho, več jsem věřil a co jsem miloval jako chudý študent, jako učitel mládeže, jako nepohodlný kritik, jako reformní politik; že stoje v moci, nenacházím pro sebe nižádného jiného mravního zákona ani jiného vztahu k bližním, k národu a k světu, než jaké mne řídily předtím. Smím říci, že se mi potvrzuje a naplňuje vše, več jsem věřival, takže jsem nemusel změnit nic na své víře v humanitu a demokracii, na svém hledání pravdy, ani na nejvyšším mravním a náboženském příkazu lásky k člověku. Pravím to ze zkušeností, kterých stále ještě nabývám ve svém poslavení, že není jiné morálky, jiného etického řádu pro státy a národy a jejich správce než pro jednotlivce. Není to osobité uspokojení z toho, že jsem po celý svůj život, tak podivně a složitě utvářený, zůstal sám sebou; důležitější je, že v tolika zkouškách zůstaly a ověřily se ty lidské a obecné ideály, které jsem vyznával. Říkám si, že v tom neustálém zápase o lepší příští národa a lidstva stál jsem na straně dobré. To vědomí stačí, aby život člověka byl krásný, a jak se říká, šťastný.

(K. Čapek: Hovory s T. G. Masarykem)

V HLUBOKÉ ÚCTĚ A VDĚČNOSTI VZPOMÍNÁME

126. VÝROČÍ NAROZENÍ T. G. MASARYKA

OTTO F. KUCERA

V upomínku

na Prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka

U PŘÍLEŽITOSTI 126. VÝROČÍ JEHO NAROZENIN
VĚNUJE

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR DĚLNICKÝCH AMERICKÝCH SOKOLŮ A SOKOLIC.

G. MATOUŠ, starosta

M. MATOUŠOVÁ, tajemnice

K. BÁLEK, místopředseda

HLÁŠÍME SE K ODKAZU PREZIDENTA

T. G. MASARYKA

Národní rada žen Svobodného
Československa

Betka Papánková,
předsedkyně

L. Drobílková
jednatelka

VZPOMÍNÁME 126. VÝROČÍ NAROZENIN PREZIDENTA-

OSVOBODITELE TOMÁŠE G. MASARYKA

Ruc Restaurant

JAROSLAV A NAĎA RUČOVÍ

312 EAST 72nd STREET, NEW YORK 21, N. Y.

S láskou spomínáme na 126. narodeniny

T. G. MASARYKA

ŠTOLBA FUNERAL HOME, Inc:

23-86 31st Street (nedaleko Českého domova) — ASTORIA, L. I.

SPORT

• Kanadanka Sylvia Burka se stala v Gjeoviku (Norsko) novou mistryní světa v rychlobruslařském čtyřboji. Sovětská závodnice Avirina skončila na 2., Američanka Youngová na 3. místě.

• Dwight Stones zlepšil svůj vlastní halový svět. rekord ve skoku vysokém na 230 cm. Stones drží tedy světové rekordy, halový i absolutní, oba stejným výkonem 230 cm.

• Závody v překonávání svět. rekordů ve skoku o tyči v hale pokračují. Tentokrát byl na řadě Američan Dan Ripley, který zlepšil ještě teplejší svět. rekord Poláka Kozakiewiczze z 557 na 558 cm.

• Na otevřených závodech v Hononulu zlepšil Terry Albritton (USA) svět. rekord ve vrhu kouli na 21,85 m. Dosavadním držitelem rekordu byl Al Feuerbach s 21,82 m (5. 5. 73).

• Na lehkooatletickém halovém mistrovství Evropy v Mnichově se čs. účastníkům nedařilo. Čeťovský skončil na 60 m překážek jako 4. časem 7,97 vt. V trojskoku byl Sasín se 16,36 m šestý, v závodě na 3000 m se umístil Polák časem 8:03,2 min. na pátém místě. Čs. ženy dopadly o poznání lépe: ve skoku vysokém byla Karbanová se 189 cm třetí za Ackermannovou (NDR) 192 cm. Meyfarthovou (NSR) 189 cm. Čtvrtá byla Bradáčová se 186 cm a sedmá Mračnová. Ve skoku dalekém obsadila Nygrýnová skokem 657 cm druhé místo za vítězkou Alfajevovou (SSSR), která skočila sedm cm dále.

• Předseda LIHG dr. Sabetzki připravil mužstvo NSR málem o bronzovou medaili. Při rozhovoru s vedoucím týmu před zápasem s USA nesprávně interpretoval řady v tom směru, že o pořadí rozhoduje nejlepší rozdíl bránek ze všech pěti zápasů skupiny. Trenér Unsinn chtěl za stavu 4:1 vyměnit dokonce brankáře a hrát power-play šest na pět. Naštěstí od toho úmyslu upustil a tým zachránil pro mužstvo bronzovou medaili.

• Rozhodnutí lékařské komise IOC nedá svět. tisku a veřejnosti spát. Dopingový expert dr. Manfred Donike z Kolína n. R. se nechal slyšet, že rozhodnutí lékařské komise IOC v případě "dopingu" hráče Pospíšila bylo politováníhodné a rozhodně nevhodné. "Označování kodeinu v tomto případě jako dopingový prostředek je ke škodě zdraví hráče a konečně i sportu." Jestlipak by si

něco podobného dovolili páni "dichtoři" vůči sovětům?

• Američtí hokejisté se postarali v Innsbrucku o trochu rozruchu "po americku." Osm hráčů hokejového týmu USA se rozhodlo oslavit závěr hokej. olympijského turnaje, vnikli do jednoho nočního klubu, rozbili dveře a demolovali část zařízení jako ve westernu. Nakonec zorganizovali rvačku. Přivolaná policie na rvoucí se hokejisty nestačila a teprve přivolané posily zjednaly pořádek. Dva hokejisté USA, Robert Miller a Gary Ross byli zatčeni, po vyšetření případu však byli na kauci propuštěni.

• Stenmark (Švéd.), bronzový v obřím slalomu na ZOH, byl vyhlášen nejlepším sportovcem Skandinávie v zimních disciplínách za rok 1975.

• V anketě listu Krasnaja zvězda o nejlepší šestku hokejového turnaje ZOH v Innsbrucku "vyšla" vlastně jen sovětská šestka, až na Martince, kterého z milosti přijali mezi sebe: Tretjak-Cygankov, Lutčenko-Salimov, Šadrin, Martinec. Kde zůstali Holeček, Marjamäki, Kühnhackel a rozhodčí Švéd Hanquist, který sovětům "nahrál" na dvě rozhodující branky a jednu čs. neuznal? Sovětská drzost nezná mezí ani ve sportu!

• Mladá čs. tenistka Regína Maršíková prohrála na turnaji v Detroitu o postup do čtvrtfinále s Holandankou Stoveovou po boji 4:6, 7:5, 4:6.

• Po více než dvouměsíční přestávce se rozjela opět čs. hokejová liga, rozdělená do dvou záverečných skupin A a B. Finalová A-skupina: Pardubice-Sparta 5:3, Kladno-Plzeň 7:3, Jihlava-Brno 2:5; B-skupina: Ingstav-Košice 8:5, VŽKG-Motor Č. Budějovice 5:7, Slovan Brat.-Litvinov 4:3. Tabulka A-skup.: Kladno 32, Pard. 31, Brno 26, Jihl. 25, Sparta 23, Plzeň 23.

W. Š.

• V kvalifikaci na házenkářský turnaj OH v Montrealu došlo ke dvěma výrazným vítězstvím: Norsko porazilo Velkou Británii 55:5 a NDR Belgiu 35:18.

• Jana Zemanová obsadila 3. místo v obřím slalomu Evropského poháru ve Staufenu. Vyhrála Ellmerová (Rak.) před Matousovou (Irán). Zajímalo by nás, kdo je "Matousová".

VTIPY:

Instruktor v autoškolě vysvětluje: "Když se blížíme ke křižovatce, vyhodíme pro jistotu kvalt a sledujeme provoz."

Jedna z posluchaček ho zoufale přerušila: "Moment! Co je kvalt a kam se to vyhazuje?"

•

Trenér po závodě ve skocích na lyžích: "Kdybys býval skočil tak daleko, jako vysoko, tak jsi vyhrál!"

OLYMPIA 1976

Lyžování: 4 x 10 km štafeta-muži: 1. Finsko 2:07:59, 72 hod., 2. Norsko 2:09:58, 36, 3. SSSR 2:12:49, 99 hod.

Slalom-ženy: 1. R. Mittermaierová (NSR) 1:30,54 min., 2. C. Giordani (It.) 1:30, 89, 3. H. Wenzel (Lichtenštejn) 1:32,20, 9. D. Kuzmanová (ČS) 1:35,70 min. Obří slalom-ženy: 1. K. Kreiner (Kan.) 1:29, 13 min., 2. R. Mittermaierová (NSR) 1:25, 3. D. Debernardová (Fr.) 1:29, 95, 9. D. Kuzmanová (ČS) 1:30, 69 min.

Alpská kombinace (ženy) celkem: 1. R. Mittermaierová (NSR) 0,84 bodů, 2. D. Debernardová (Fr.) 29,22 b., 3. H. Wenzel (Licht.) 46,00 b., 6. D. Kuzmanová (ČS) 89,74 bodů.

Štafeta 4 x 5 km-ženy: 1. SSSR 1:07:49, 75 hod., 2. Finsko — 51,36 vt., 3. NDR — 2:07 min., 6. Československo — 3:46, 48 min.

Biathlon 4 x 7,5 km-muži: 1. SSSR 1:57:55, 64 hod., 2. Finsko 2:01:45, 58, 3. NDR 2:04:08, 68 hod., 9. Československo 2:09:06, 63 hod.

Slalom-muži: 1. P. Gros (It.) 2:03, 29 min., 2. G. Thöni (It.) 2:03, 73, 3. W. Frommelt (Licht.) 2:03, 73 min.

Alpská kombinace (muži) celkem: 1. G. Thöni (It.) 24,62 bodů, 2. W. Frommelt (Licht.) 48,97 b., 3. G. Jones (USA) 65,84 b., 7. M. Sochor (ČS) 90,64 b. 50 km běh-muži: 1. Ivar Formo (Norsko) 2:37:30, 05 hod., 2. G. D. Klaus (NDR) 2:38:13, 21 b., 3. B. Södergren (Švéd.) 2:39:39, 21 b., 14. M. Jarý (ČS) 2:44:51, 16 hod., 17. J. Fajstavr (ČS)

Svět. pohár 76 lyž. běžců na dlouhých tratích: 1. Formo (No) 103 bodů, 2. Klaus (NDR) 97 b., 3. Koivisto (Fi) 91 b., 4. Koch (USA) 83 b., 14. Beran (ČS) 36 b.

Krasobruslení: Muži: 1. John Curry (Angl.) 11/192, 74 bodů, 2. V. Kovalev (SSSR) 28/187,64 b., 3. Toller Cranston (Kan.) 30/187, 38 b., 12. Pazdirek (ČS)

Ženy: 1. D. Hamill (USA) 9,0/193,80 bodů, 2. D. de Leeuwe (Hol.) 20, 0/190, 24 b., 3. Chr. Errath (NDR) 28, 0/188, 16 b., 19. Durišinová (ČS) 162/158, 22 b.

Rychlobruslení: 5000 m — muži: 1. Sten Stensen (Norsko) 7:24, 48 min., 2. Piet Kleine (Hol.) 7:26, 47 min., 3. Hans van Helden (Hol.) 7:26,54 min. 1000 m — muži: 1. Miller (USA) 1:19, 32 min., 2. Didriksen (Nor.) 1:20, 45, 3. Muratov (SSSR) 1:20, 57 min.

10 000 m — muži: 1. P. Kleine (Hol.) 14:50,59 min., 2. St. Stensen (Nor.) 14:53,30 min., 3. van Helden (Hol.) 15:02,02 min.

1500 m — muži: 1. Storholt (Norsko) 1:59, 31 min., 2. Kondakov (SSSR) 1:59, 97 min., 3. van Helden (Hol.) 2:00, 87 min. Boby-čtyřka. 1. NDR, 2. Švýcarsko II., 3. NSR I.

Lední hokej: Československo-NSR 7:4, SSSR-Finsko 7:2, USA-Polsko 7:2, Československo-SSSR 3:4, USA-NSR 1:4, Polsko-Finsko 1:7. Konečná tabulka: 1. SSSR, 2. Československo, 3. NSR, 4. Finsko, 5. USA 6. Polsko. O třetím místě rozhodl brankový poměr 0,041 ve prospěch NSR.

Claus Tuchscherer z Karl-Marx-Stadtu v NDR, který se umístil v severské kombinaci na 5. místě se rozhodl nevrátit se se svojí výpravou zpět do "druhé části Německa". Svoje rozhodnutí odůvodnil jednak motivy politickými a jednak proto, že se před rokem zamíkoval do 17-leté Rakušanky Anny Steinbauerové. Čtyři funkcionáři z NDR vnikli násilně do bytu Anninych rodičů a snažili se "přemluvit" Tuchscherera k návratu. Claus chce požádat o rakouské st. občanství a rád by studoval sport.

Tabulka medailí: SSSR Z 13, S 6, B 8, NDR 7/5/7, USA 3/3/4, Norsko 3/3/1, NSR 2/5/3, Finsko 2/4/1, Rakousko 2/2/2, Švýcarsko 1/3/1, Holandsko 1/2/3, Itálie 1/2/1, Kanada 1/1/1, Anglie 1/0/0, Československo 0/1/0, Švédsko 0/0/2, Lichtenštejn 0/0/2, Francie 0/0/1.

Tabulka medailí všech 12 ZOH: SSSR Z 52, S 32, B 35, Norsko 51/51/43, USA 30/37/29, Švédsko 25/23/28, Finsko 23/38/22, Rakousko 22/31/27, NSR 18/16/16, Švýcarsko 17/17/17, NDR 16/13/17, Francie 12/9/13, Kanada 12/7/13, Itálie 11/7/7, Holandsko 9/13/9, Anglie 5/4/10, Československo 2/5/6, Japonsko 1/2/1, Belgie 1/1/2, Polsko 1/1/2, Španělsko 1/0/0, Maďarsko 0/1/4, Severní Korea 0/1/0, Lichtenštejn 0/0/2, Rumunsko 0/0/1.

W. Š.

DOMOV O MASARYKOVÍ

(Dokonz. ze str. 5.)

zuje, jak kladé své otázky, jak z nadřazených pojmů přichází k pojmům přesněji vymezeným. Pomáhal při vymýšlení nesnadných úkolů. neboť čím byl těžší, tím byla hra zajímavější a napínavější. Tak jednou navrhl "klíčovou díрку". Jindy zase byla předmětem hádanky "pravá bota" jeho anglického sekretáře.

Lán nebo do Topolčianek. Tak jako měl prezident Masaryk rád svoje děti, neteře a vnuky, tak zahrnul do svého srdce i děti svých přátel a známých. A stejně srdečný vztah měl ke všem dětem, které k němu přicházely k audienci na pražský hrad, do

nebo které ho vítaly na jeho oficiálních zájezdech po republice. To nebyl shovívavý postoj "vladaře", to byl láskyplný vztah otce, jemuž zářila vstřícnost z očí dětí horoucí čistá láska, jejíž záblesk vidíme na některých obrazech. — V jednom moravském městě během oficiálního vítání, právě když skončil starosta města svou uvítací řeč, protlačil se špalírem asi sedmiletý hošík, vzal pana prezidenta za ruku, přitiskl si ji na tvářičku a vydechl:

"Pane presidente, já vás mám tolik rád!"

"Však já tebe také", pohládl ho po vlasech prezident Masaryk. *Kýra Klínderová*

Telegraficky ze světa

Tvrdí Sadat: v tzv. Sínajské dohodě Egypta s Izraelem z loňského září je prý tajná doložka o slibu USA, že zabrání Izraeli napadnout Sýrii. • Mosambik vypověděl Rodézii válku; v době naší uzávěrky zatím jen slovy. • Jihoafrické guerilly, bojující proti bílé vládní menšině hlásí, že jsou připraveny pozvat ku pomoci kubánské vojáky z Angoly. • Skandál v Londýně: dvanáct vysokých představitelů Scotland Yardu bylo zatčeno pro pobírání úplatků. • Španělský král Juan Carlos: jestliže se provádění demokratických reforem budou nadále stavět do cesty "jisté menšiny", hodlá přistoupit k mimořádným protipopatřením. • Ještě Juan Carlos: v prvních dnech letošního června navštíví s manželkou, královnou Sofií Spojené státy. • President Ford prohlásil, že zlepšení styků USA s Kubou nemůže nastat dřív, než: Kuba přestane podněcovat Porto Rico, stáhne se z Afriky a zastaví své pokusy o expanzi v Jižní Americe. • Indická vláda zakázala publikovat zprávu o tom, že USA přerušily jednání s Indií o hospodářské pomoci pro neustálý kriticismus USA paní Gandhiovou. • Opět se jednalo o argentinské presidentce Peronové: poslanecká sněmovna zamítla 120 proti sedmdesáti hlasům podání ústavní obžaloby na "Izabelitu". • Při hromadné srážce padesáti automobilů na dálnici u severoitalského Piacenza zahynulo pět osob a čtyřicet bylo raněno. • Z Mosambiku přehází do vlasti Portugalci pronásledovaní současným promarxistickým režimem. (Mosambik je bývalá portugalská kolonie.) • Senát USA schválil návrh zákona o připojení Mariánských ostrovů ke Spojeným státům. • Bývalý pennsylvánský guvernér William Scranton byl jmenován nástupcem Daniela Moynihana ve funkci velvyslance při OSN.

ČESKO-SLOVENSKÁ SPOLEČNOST V LONDONU, ONTARIO, KANADA,

zve všechny krajany a přátele na taneční večer "Dinner Dance", pořádaný v novém vězovém hotelu City Centre, Holiday Inn, 300 King St., v sobotu, 13. března v 9.00 hod. večer, v salónku Victoria-Albert ve 3. patře. Vstupné je 15 dolarů včetně večeře a aperitívu. Zajistěte si vstupenky u: L. H. Michálek, tel. 434 5054, 472 3631, J. Dvořák, 679 9940, nebo I. Bělohoubková, tel. 472 7431.

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmodernější zařízení a všim pohodlím vybavená restaurace. • Nejjemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný pilsenský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheon" 12 Noon — 4 P. M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-8505 — RH 4-9787

Spolu s celou Čs. krajanskou veřejností vzpomínáme 126.
výročí narození **Presidenta Osvoboditele**
Československé Republiky.

Občanský Dobročinný Spolek

a

Česká škola v Astorii

29-19 24th AVENUE, ASTORIA, L. I.

SPOLU S CELOU KRAJANSKOU VEŘEJNOSTÍ
VZPOMÍNÁME 126. NAROZENIN
T. G. MASARYKA

Charlotte G. Masaryk Society
NEW YORK, N. Y.

NA POČEST 126. VÝROČÍ NAROZENIN PRVNÍHO PRESIDENTA
ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY TOMÁŠE G. MASARYKA

FOURTH FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF NEW YORK

1335 FIRST AVENUE, NEW YORK,
nebo 2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
a 590 East 187 Street, Bronx New York 10458

K uctění narozenin
TOMÁŠE G. MASARYKA
Waldes Kohinoor, Inc.
L. I. City, N. Y.

Z Prahy do Vídně . . .

(Dokonč. ze str. 2.)

nárním zasedání všechny nastoupit: socialistickou, lidovou, stranu slovenské obrody i skromně se tvářící komunistickou stranu."

Jiný list uveřejňuje poznámku, kterou na adresu stran utrousí Kreisky: "Jsou si všichni strašně podobní."

A ještě jednu perličku: při jednáních ČSSR navrhovala, aby se lépe zkoordinovaly jízdní řády, aby se tak zkrátila cesta z Prahy do Vídně. Na to Kreisky: "Co pomůže zkrácení jízdního času, když se ho tolik ztratí při celním odbavování."

Při návštěvě nedošlo k podpisu žádným smluv, jak se to obvykle dělá, aby se vytvo-

řilo zdání, o jaký kus se pokročilo dopředu. Kreisky řekl otevřeně, že cesta měla jen klimatický význam, měla vytvořit předpoklady pro lepší poměr a nyní půjde o to hledat cesty jak nabízející se možnosti vtělit do smluv. V tom se ukázal Kreiského realismus. O to víc je možno věřit, že jeho návštěva neotevřela cesty jen diplomatům, ale že se pootevřely dveře především obyčejným lidem na obou stranách, že k sobě budou mít v budoucnosti blíže.

Dva další přechody, jejichž otevření bylo v Praze dohodnuto, jsou symbolem této naděje na novou etapu vzájemných vztahů.

PREMYSL JANÝR, Vídeň

V upomínku na významné výročí

dne narození

TOMÁŠE G. MASARYKA

FRANK HOLEČEK

CZECHOSLOVAK RESTAURANT PRAHA

V UPOMÍNKU

NA PRESIDENTA OSVOBODITELE

TOMÁŠE G. MASARYKA

H & S PORK STORE

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA

Telefon AS 8-8468

TUZEX zasiláme
bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE . . .

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 roků cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 432.00
NY — Brno — NY	\$ 450.00
NY — Piešťany — NY	\$ 472.00
NY — Bratislava — NY	\$ 440.00
NY — Košice — NY	\$ 483.00
NY — Poprad — NY	\$ 479.00
Plus \$3.— U. S. daň	

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. listopadu do konce března. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzné ho do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

Glosy k domácí kultuře . . .

• Každý týden mají být v Československu oznamovány včas a dlouho dopředu filmy, které jsou chystány do kin. Děje se tak podlouhlým kartotéčním časopisem "Filmový přehled" vydávaným Čs. filmovým ústavem. Ale v Československu něco v poslední době s filmovou distribucí neklape. V dějinách tohoto týdeníku se ještě nestalo, aby filmový přehled datovaný 12. prosínce, byl expedován v polovině února, kdy mělo být dodáno již číslo 6 nového ročníku. Redakce se omlouvá a slibuje, že do konce února vyjdou rychle dvojčísla 49-50 a 51-52 a prosí čtenáře o trpělivost s odůvodněním, že "se zpoždění, na němž redakce nenese vinu, podaří během prvního čtvrtletí vyrovnat". Vedoucí kin v Československu už nic nechápou, do kin jdou nové filmy, o nichž se mnohdy neví vůbec nic. Že by cenzura nestačila cenzurovat?

• Nejpopulárnějším současným českým autorem je Vladimír Páral. Jeho knihy jsou zejména mládeži rozebrány přes noc. Je vlastně jediný, kterým se česká literatura může momentálně skutečně chlubit. Vladimír Páral se narodil v Praze roku 1932 a od r. 1965 vydal šest románů, z nichž některé byly přeloženy (14 zahraničních vydání) a zfilmovány (Soukromá vichřice). Po prvním svazku nového cyklu Mladý muž & bílá velryba ze severočeského prostředí vydal právě román lidských trosečnicků života, sebevědomé dívky Violky a tuláka, prázdného mluvky Kazana Somra "Radost až do rána." Čtenář Tvorby Vladimír Kolma z Chomutova při této příležitosti napsal: "... v týdnu, kdy byla oznámena Páralova novinka jako chystaná kniha byla u nás už rozebrána." A redakce Tvorby, které se Páralovy knihy určitě "do linie" nehodí, dodává: "Dále se pak náš čtenář zlobí, že Páralova knížka vyšla "pouze" v 36 tisícovém nákladu. Nuže — stálo by za to porovnat, kolik českých noviniek vyšlo v tomto roce v tak vysokém nákladu! I reedice velmi žádaných knih vycházejí často nákladem daleko nižším. Zatím bohužel není taková situace, aby bylo možno tisknout knihy v nákladech astronomických a splnit poplávku najednou. A nejen u nás, ale i kupříkladu v Sovětském svazu, kde poplávka na Čakovského Blokádu (kniha, kde je chválen Stalin — pozn. red. EL) převýšila 1 milión výtisků. A těch 36 tis. Páralovy nové knížky odpovídá zhruba 750 tisícům nákladu v SSSR! Kolik nových, zajímavých a podnětných knih by nemohlo vyjít, kdyby se hledělo jen na to, jak získat při prodeji knih co nejvíce zisk!"

• Dokonce dvakrát se ozval v Rudém právu Karel Douděra s turzením převraceným na ruby. Podle něho dovoz novin a časopisů z NSR do ČSSR je o osm a půlkrát větší než export čs. tisku do západního Německa. Ti, co v Mnichově tvrdí opak, jsou zkrátka sedmihláří. Je nemožné koupit si Rudé právo v každé západoněmecké trafice. Ale odebrá jej v NSR pouze 172 přeplatitelů. Při tom všem svém rozčilování však soudruh Douděra zapomněl na jednu věc. V každé trafice se RP sice neprodává, tak jako zde nenajdete mnohem žádanější francouzský a anglo-americký tisk, ale naleznete jej v prodejních zahr. tisku, na nádražích větších měst a v centrech. Mají zde stejně tak polský i sovětský tisk. A hlavně není naprosto žádným problémem si jakékoliv noviny a časopisy z východní Evropy objednat. V NSR je na prodej specializována celá řada firem, pro český tisk Saarbach v Kolíně n. Rýnem. Kubon a Sagner v Mnichově, vedle možnosti přímé objednávky u PNS. Zkuste něco podobného v Praze, objednejte si u PNS Spiegel, Stern nebo Die Welt! Pošlete-li do Československa některý z těchto časopisů či novin, je Vám oficiálně sděleno, že "dovoz a rozšiřování těchto tiskovin byly zakázány rozhodnutím Úřadu pro tisk a informace, vydaným na základě §23 zákona 81/1966 a č. 127/1968". V roce 1968 jste si po krátký čas a prvně po dvaceti letech mohli např. na ulici Karlových Var koupit Spiegel za 10 korun, dovezený v omezeném nákladu a dokonce i Frankfurter Rundschau měl pyšně v podtitulku, že je prodáván v Československu za Kčs 3,60.

Kde jsou však tyto doby! Možná, že se i nadále v Praze prodávají ve Spálené mýdlně časopisy za "lidovou" cenu od 30 korun nahoru za číslo včetně technické a odborné literatury, ale to je také jediný "výdobytek" tzv. socialismu. Pohádky o svobodném přístupu k informacím si může s. Douděra psát pro sebe a okruh stalinovských věrných, ti jej mají bez potíží.

EDUARD

PROSÍME — NEPŘEHLÉDNĚTE

Vážení přátelé, přestože dodávání novin je nyní v pořádku může se stát — stále ještě nejspíš v souvislosti s nepříjemnostmi z minulého období — že máte s novinami nějaký problém. Jelikož naše ústřední kartotéka a přesná evidence předplatitelů je v centrální redakci v USA, prosíme, abyste se se stížnostmi, případně jakýmkoliv problémy — ať se týkají dodávek novin anebo předplatného, obraceli přímo na nás. To jest: AL/EL, 283 Oak St., Perth Amboy, USA. Jedině odsud jsme schopni s plnou odpovědností Vaše připomínky vyřídit.

Děkujeme, AL/EL

UPOZORNĚNÍ ODBĚRATELŮM EL VE ŠVÝCARSKU A NĚM. SPOLKOVÉ REPUBLICCE

S odstupem velmi dlouhého času, kdy jsme uvedli do pořádku doručování novin ve prospěch předplatitelů i zájemců, přiložili jsme k Evropským listům z 2. února složenky k vyrovnání předplatného. Pokud se snad Vaše platba minula s naší složenkou, považujte složenku za bezpředmětnou. Jinak prosíme, abyste předplatné laskavě co nejdříve vyrovnali. Tak i my budeme mít předpoklady plnit své povinnosti ke čtenářům do všech detailů.

"Výchovně-vzdělávací proces"

V totalitním státě se vlastně pořád bilancuje. Nedostatek necenzurovaných informací nahrazuje režim přemírou sdělení oficiálních, mezi něž patří v neposlední řadě hlasné vyhlásování těch či oněch úspěchů. Režim — jak sám říká — je světový borec v porodnosti, ve výrobě toho či onoho, v sociálním zabezpečení, ve sportu — samozřejmě také ve výchově mladé generace. Ted' — před 15. sjezdem KSČ — se i třeba v tomto oboru dělají bilance a zjišťuje se, co že všechno přišlo k naplnění od sjezdu předchozího. Současný (služebně dosti čerstvý) český ministr školství konstatoval v jednom rozhlasovém rozhovoru nejroznější kladné zkušenosti, aby pak slovy věru vybranými své hodnocení korunoval větou: "Rozvinulo se zvláště závazkové hnutí v duchu hesla Smělými činy vítáme 15. sjezd KSČ!" A pak hned velké vymoženosti socialistického školství předvedl na příkladě vskutku názorném. Podle představ totalitního režimu by byl "optimální stav, kdyby všechny pětileté děti mohly navštěvovat mateřské školy", čímž by, jak dále řekl, vznikl "jednotlivý blok, který by umožnil realizovat cíle komunistické výchovy jako uceleného systému". I když nejde jen o "mateřince" (ostatně mohlo by se — aby byl úspěch zaručen — začít už vlastně u kojenců!), přece jen se právě v citované ministerském výroku přesně zrcadlí podtext všech reforem, jichž se už školský systém v totalitním státě dožil na tucty. Tím podtextem je strohá a nesnášenlivá ideologizace všeho a za každou cenu, aby se tak dala snadněji manipulovat veškerá duševní činnost, a to už od malička. Ony ztroskotané reformy dokazují — mimo jiné —, že to stejně není možné; ale režim, který už to také ví, trvá aspoň na nejvyšším možném prosazení své doktriny, což se projevuje trvale a zlobně na kvalitě výuky všeho druhu a na všech stupních studia.

Vzdělávací metody jsou dnes velkým problémem na celém světě. Informační exploze, související s nezadržitelnou vědeckotechnickou revolucí, vyvolává tak rychle tak složité otázky co do sdělování těchto informací nastupujícím pokolením, že je ani skutečná odborná pedagogická věda, (neoslábnoucí ideologickými hradbami), nestačí řešit s dostatečným předstihem. Spíš se dohání, co rychlý vývoj vědy a techniky na světě způsobil. Znamená to, že i jinde než v Česko-

slovensku mají problémy s učňovským školským, se systémem výběru studentů na vysoké školy a s jejich odpovídajícím zařazováním do praxe, s demokratizací středního vzdělání a tak dále. Znamená to, že dnes v zásadě neexistuje ideální školský systém, pokud se záležitost posuzuje střízlivě a věcně očima. To ovšem nebrání hlavně východoevropským režimům, aby se nevydávaly za jediné a pravé dědice například "učitele národů", neboť ony — ale to už všechno každý slyší po čtvrt století.

Ba déle; i předchozí totalitní systémy se pokládaly na nadřazené všem ostatním; a praktikovaly také už dávno metody, jež dnešní útlakové režimy zdárně rozvíjejí. Sovětská diktatura zavedla tvrdý "třídní" výběr na všechna vyšší učiliště už dávno předtím, než si třeba Hitler usmyslil, že pro ty, kdo měli židovskou maminku nebo tatínka, se povoluje návštěva gymnázia (či tehdy také reálky) jen do tercie.

Sotva nacisté zkrachovali, pustily se do školské regulace mnohé vlády na celém světě. Jak už řečeno, hlavně v padesátých letech v první řadě vlády východoevropské — pod skvělým vedením sovětských zkušeností. Jednou se z možnosti vzdělávat vyřazují potomci takzvané buržoazie (ať už malo — či velko —), podruhé jsou na tom ještě hůř dcery a synové takzvaných "pravicových oportunistů" a příště k nim budou přiřazeni třeba (jak se vypráví ve známém židovském vtípku) cyklisté. Libovůle je rodnou sestrou zlovolné ideologické slepoty.

V tomto světle tedy nutno vidět další skvostný výrok školního ministra v Čechách a na Moravě. "Tento rok" — prý (rozumí se: 1976) — "bude znamenat čas rozhodujícího nástupu k dosažení vskutku nové kvality výchovně vzdělávacího procesu". Pro samotné vědomosti žactva pak zní ještě hrozivěji jeho dodatek: to vše "v nejširším slova smyslu".

Milan Schulz

Z KALENDÁŘE KRAJANSKÝCH AKCÍ A PROGRAMŮ:

• Sobota 6. března 1976 o 20 hod., Švýcarsko-Pfäffikon ZH. Zahájení výstavy obrazů malíře Bendy v Galerii Krause, Tumbelenstr. 37. Potrvá do 28.3.

• Sobota 13. března 1976 o 20 hod., NSR-Ulm/Donau. 3. československý reprezentační ples v Höherrestaurant "Oberberghof". Pořadatel: Čs. kult. spolek Ulm, J. Toman, Syrlinstr. 20 tel. 0731/64 687.

• 1. až 14. března, Itálie-Casies — Setkání přátel, kteří se dosud neznají. Rekreační pobyt v krásném domě a hezké krajině. Inf.: Velehrad, S. Martin in Gsies, I-39030. (Z programu katolické duchovní služby).

• Středa 17. března o 20 hod. NSR-Frankfurt. Velehrad-Allerheiligenstr. 52. Přednáška prof. Jiřího Hanouska "Začátky elektronické hudby v Československu."

• Sobota 20. března 1976: Švýcarsko — Winterthur. Sokolské žitiny. Inf.: Sokol, Postfach, CH-8401 Wintherthur.

Cvičení Sokola Wintherthur každé pondělí od 18,15 do 20 hod. v tělocvičně školy Heiligberg.

• Sobota 20. března 1976 od 17,30 hod. (po mši), Paříž-Francie v přilehlém sále kostela St. Germain d'Auxerrois, 2, Place du Louvre. Přednáška dr. Šnejdárka: Francouzsko-československé styky 3. část. Pořádá Čs. katol. misie v Paříži, 35, rue de Sèvres, 75006 Paris.

• Sobota 27. března 1976 od 19,30 hod. NSR-Kolín n. Rýnem v předměstí Reirath (14 km od středu Kolína na silnici B 55 směr Bensberg): I. jarní ples spolku Bohemia v hotelu Klosterhöfchen. Možnost přenocování na místě. Inf. na tel. 0224/61512. Vstupné DM 15, —

• Středa 31. března o 20 hod. NSR-Frankfurt. Velehrad (jako 17.3). Otázky sexuální etiky. Přednáší O. Wortner a dr. med. A. Čuprunov.

• 11.-18. dubna, Itálie-Casies: Setkání rodin, svátý týden a velikonoce 1976. Inf.: Velehrad, I-39030, S. Martin in Gsies, tel. /0474/78425. (Z programu katolické duch. služby).

• Pátek 30. dubna — Neděle 2. května 1976. Švýcarsko-německé hranice, Zurzach: 4. křesťansko-demokratické symposium ČSKP. Inf. svaz křesť. pracujících Švajciarska, Schlosstalstr. 54, CH-8406 Winterthur.

• 26.-30. května rovněž v Casies (viz duben). Setkání rodičů s vychovateli. K rodičům hovoří lékař a vychovatelé. Cena na osobu a den v Casies DM 13,50.

Data pro zapamatování:

• Pátek 2. července — pondělí 5. 7. 1976: Švýcarsko-Curych. IV. slet Československého Sokolstva v zahraničí. Inf.: Sokol Zürich Postfach, CH-8125 Zollikerberg.

• Pátek 9.-11. července 1976, NSR-Königstein (u Frankfurtu). 5. Naardenský setkání 1976 a celoevropský kongres J. A. Komenského. Inf.: Naardenský výbor, 22, Ladbroke Sq. London, W. II. England.

• Pondělí 13. 9. — neděle 19. září 1976, NSR-Hünfeld u Fuldy. Akademický týden. Setkání krajanů při přednáškách a zábavě z celé Evropy. Inf.: Velehrad, Allerheiligenstr. 52, D-6000 Frankfurt/M. 1. Informace o dětských táborech, podzimních prázdninách mladých: P. Josef Šimčík, Feldstr. 109, CH-8004 Zürich.

• Možnost rekreace v Německu u švýcarských hranic, ve Schwarzwald. Budova církevní organizace Opus bonum, místo pro 15-20 osob s možností vaření, les, zdravé podnebí, vhodné pro revma a nemoci krevního oběhu.

Příhlášky: P. A. Bernáček, farář, D-7712 Blumberg-Fützen, tel. 07702/21566

PODPORUJTE
ČESKOU
NÁRODNÍ
ŠKOLU